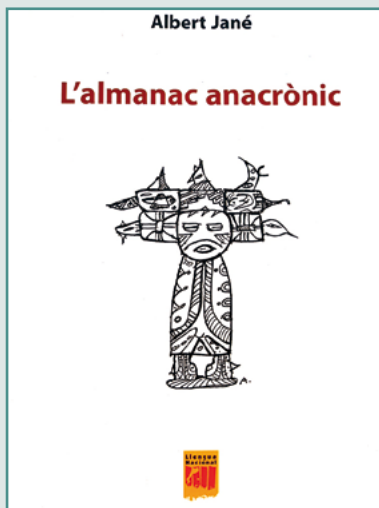

2) L'altre detall és més subtil i em serveix per a completar el meu estudi «Límits en l'ús dels pronoms febles *en, hi*» (*Estudis de llengua*, Barcelona 2016, pp. 31-76). Es troba a la p. 200 del recull de Garolera, el qual cita, parcialment, un text d'Albert Manent. Doncs bé, en aquest text citat hi ha el pronom feble *en* que, en el context garolerià, no es veu a què es refereix, mentre que en l'original sens dubte tenia un antecedent clar. Ja es veu que aquesta petita anomalia es podria solucionar de dues maneres: o bé posar més context en la citació de Manent o bé escriure entre claudàtors, després del pronom feble en qüestió, el terme que substitueix. (I és que, diguem-ho entre parèntesis, la llengua és un pou sense fons.)

JOSEP RUAIX I VINYET

L'almanac anacrònic

ALBERT JANÉ
Associació Llengua Nacional
Barcelona 2021
100 pàgines

El prolífic i polifacètic Albert Jané ens regala un nou títol, tan original com les sis històries que conté aquest recull de cent pàgines, *L'almanac anacrònic*, en el qual demostra ser un excel·lent coneixedor no tan sols de la llengua, sinó de la història, la filosofia, la pintura, la mitologia, la càbala, les religions...

Així, en «Els signes del zodíac», ens descriu amb un gran sentit de l'humor els dotze signes zodiacals. En «Les nou muses», ens ofereix una paràfrasi poètica de cada musa. En «Els argonautes», s'ho fa venir bé per a iniciar una hàbil crítica a la supressió dels diacrítics, que continuarà en altres relats, en els quals ironitza també sobre l'actual moda de la duplicació de gènere en els textos orals i escrits. En «De la deu del vell Isop», s'aventura a narrar-nos tretze faules amb una gràcia indescriptible. «La història de Judit», el relat en què més s'esplaia, ja és el sùmmum de la facultat imaginativa, sempre amb coneixement de causa, en temes històrics i bíblics, amb la decapitació del general Holofernes (aquí, Holo Fernes) per la coratjosa i bellíssima Judit (Judit Casagran). Finalment, «Els gnòstics» clou el recull amb un enginyós embolca que fa fort a propòsit del gnosticisme.

I tot plegat, amanit amb divertides frases fetes i rodolins improvisats, la característica ironia de l'autor en posar nom als personatges (Alexandre Tiquismiquis, Nola Paguis, Nabuco d'O de Recoï, el Negre de Balaguer i l'Escrivà de Banyoles...), combinacions de topònims forans amb altres d'autòctons i de fets situats ara a l'emplaçament originari ara en indrets nostrats («...els habitants de les terres de ponent, de les contrades del Carmel i del Guinardó, de la Galilea superior [...] els de l'altra banda de la fageda d'en Jordà, fins a Jerusalem...»), el constant zel didàctic mitjançant l'erudició o els continus jocs de paraules típics d'Albert Jané, al qual la història faria bé de recordar com el «Malabarista dels Mots».

En definitiva, és una obra que té la virtut de distreure i d'instruir al mateix temps: no pots deixar de riure mentre cerques en diccionaris, enciclopèdies o, tirant pel dret, al Google, si les paraules, els personatges, els llocs o les situacions que presenta, hàbilment disfressats, són verídics.

Aquest llibre, que ha tingut una edició limitada en format paper, s'afegeix als quatre del mateix autor que Llengua Nacional ha digitalitzat i que es poden descarregar gratuïtament del web de l'Associació. La portada, com ja és habitual, la conforma un dels també originalíssims dibuixos d'Albert Jané mateix.

MÀRIAM SERRÀ